

УДК 811.111'28
ББК 81.432.1-025.7

АВСТРАЛІЗМИ-АГРОНІМИ АБОРИГЕННОГО ПОХОДЖЕННЯ

САБО О. А.

Київський національний лінгвістичний університет

У статті розглядаються австралізми аборигенного походження, які є складовою сфери максимальної концентрації розрізнявальних елементів австралійської англійської мови “сільське господарство і тваринництво”. Виділяються основні тематичні групи аборигенізмів-агронімів, які є запозиченнями, що беруть участь у подальшому словотворі; аналізуються їх лексико-семантичні особливості, а також характер ужитку у творах австралійських авторів; наводяться приклади переходу і взаємопроникнення одиниць однієї сфери максимальної концентрації в іншу.

Ключові слова: австралійська англійська мова, австралізми, австралізми-агроніми, аборигенізми, запозичення, словотвір.

The article deals with the words of aboriginal origin referring to the semantic sphere “agriculture and animal husbandry” in Australian English. They form different semantic groups, function as borrowings and as elements which underwent further word-building and brought to formation of new australianisms. There were regarded lexico-semantic peculiarities of the agricultural words of aboriginal origin, characterized by a higher productivity and peculiarities of their usage in Australian literature, cases of australianisms’ trespassing from one semantic sphere to another.

Key words: Australian English, australianisms, agricultural australianisms, aboriginal words, borrowings, word-building.

Австралійська англійська є національним регіональним варіантом англійської мови, яка починає свій розвиток з 26 січня 1788 року, коли у і з’являється флот із поселенцями і засновується перша британська колонія.

Під впливом численних екстралінгвістичних і лінгвістичних чинників мова поселенців розвиває свою національну специфіку порівняно з британською англійською, концентруючи основні відмінності на лексико-семантичному рівні, що відобразилося на виникненні австралізмів. За своєю тематикою вони утворюють такі “сфери максимальної концентрації” розрізнявальних елементів, як життя у віддалених районах країни і австралійському буші; міське життя; сільське господарство і тваринництво; флора і фауна; гірничодобувна промисловість та ін. [5, с. 75–76].

Низка сфер максимальної концентрації австралійської англійської мови, зокрема флора, орнітофауна, іхтіофауна були досліджені [2; 4; 6], між тим австралізми-агроніми (одиниці сфери “сільське господарство і тваринництво”) не аналізувались як окрема сфера і чекають ще на свій опис. Серед них і австралізми аборигенного походження, дослідження яких залишається актуальним, адже ця сфера лексики є національно забарвленою, життєво та економічно невід’ємною від розвитку самої країни. Окрім того, постулюємо необхідність вивчення процесу номінації специфічних реалій довкілля та його активного освоєння з метою забезпечення нормальної життєдіяльності поселенців в нових умовах.

Наприкінці шістдесятих років розвивається рух за здобуття юридичних прав та відродження культурної самобутності аборигенів, з’являється інститут з вивчення аборигенних питань (The Australian Institute of Aboriginal Studies), словники аборигенізмів Ендакота [17] і Ріда [22]. У 1992 році були визнані права аборигенів на землю. Починаючи з 2000-х років, у рамках державної політики відбуваються спроби повернути колишні географічні назви аборигенного

походження [11, р. 55]. З'являється література, написана мовами австралійських аборигенів, проводяться заняття з вивчення аборигенних мов та надаються рекомендації з їх проведення. У 2007 році було засновано Австралії, а з 2010 року є можливість вивчення аборигенних мов за допомогою телеуроків.

Паралельно цим зрушенням у суспільстві до доробку сімдесятих років [4, с. 75], у 90-ті з'являються роботи Б. Блейка [10], Р. Діксона, У. Ремсона, М. Томаса [11], М. Волша, П. Саттона, І. Малколма, С. Келдора, Д. Ідза, Х. Коча [13], присвячені дослідженню мов австралійських аборигенів. Монографія Русецької Л. О. “Англійська мова Австралії: витоки, розвиток, сучасний стан” [7] містить ґрунтовний опис запозичень із мов австралійських аборигенів. У 2009 році видано збірку наукових праць “Aboriginal placenames: naming and re-naming the Australian landscape”, до якої увійшли статті В. Агтенброу, М. Волша, Х. Коча, Дж. Трой, Л. Херкус та інших науковців, які відображають основні проблеми аборигенної топоніміки, що дискутувались у 2002 р. і 2005 р. на міждисциплінарному колоквіумі і конференції з австралійської та аборигенної топоніміки [9]. Дисертаційні дослідження, у яких здійснено аналіз аборигенізмів, у нашій країні виконано О. В. Домніч [1] та Т. О. Козловою.

Метою статті є характеристика аборигенізмів-агронімів як складової сфери “сільське господарство і тваринництво”, встановлення їх специфічних рис та особливостей ужитку.

Завдання:

- відібрати аборигенізм-агроніми з усього корпусу австралізмів досліджуваної сфери;
- визначити їх тематичні групи у художній та спеціальній літературі;
- встановити, чи зазнали вони асиміляції, якою є їх участь у подальшому словотворі австралійської англійської мови, чи тяжіють вони до виявлення системних відношень, які лінгвістичні чинники впливають на їх структуру і функції в австралійській англійській мові.

Під агронімами слід розуміти не лише сільськогосподарську термінологію, а й усі австралізми, що мають відношення до сільськогосподарського виробництва, життя і побуту поселенців, які ведуть сільське господарство.

Австралізм-агроніми відбирались методом суцільної вибірки зі словників австралійської англійської, словників колоквіалізмів і австралійського сленгу, глосаріїв відповідної тематики, англо-російських сільськогосподарських словників, лінгвістичних праць австралійських та вітчизняних дослідників. Для пошуку їх ужитку використовувались художні твори австралійських письменників і спеціальна література другої половини ХХ – поч. ХХІ ст. Із загальної кількості зазначених австралізмів-агронімів були відібрані одиниці, що представлені аборигенізмами чи містять їх у своєму складі. Для повноти картини були опрацьовані словники аборигенізмів А. В. Ріда та С. Д. Ендакота з метою пошуку додаткових аборигенізмів.

Кількість і характер запозичень зумовлюються цілим рядом екстралінгвістичних і лінгвістичних чинників та їх взаємодією [2, с. 105; 6, с. 125; 8, с. 106–107]. До екстралінгвістичних чинників, що вплинули на розвиток аборигенізмів-агронімів, слід віднести: етнічні, природно-географічні, економічні, політичні, соціально-історичні, психологічні та національно-психологічні. Лінгвістичні чинники вбачаються у процесі номінації численних місцевих реалій, з якими зустрілись перші поселенці; в необхідності подальшої номінації реалій сільського господарства з метою забезпечення життєдіяльності поселенців у нових умовах; у прагненні до розширення арсеналу засобів мовної виразності, передачі національного колориту.

За своєю тематикою аборигенізм-агроніми включають назви тварин: *brumby* “дикий кінь”, *myall* “худоба, що відбилась від стада і здичавіла в буші”; назви кормів: *kurrajong*, *mulga*, *myall*; назви фізичних об'єктів місцевості: *billabong* “стариця річки”, *gnamma hole* “водне джерело з невеликою водою”, *mulga* “віддалена частина Австралії”, *mulga* “мешканець віддаленого регіону Австралії”, *myall* “абориген, дикун”, *billabonger* “бродяга”, *jumbuck barber* “стригаль овець”; назви ґрунтів: *gilgai soil* “ґрунт гільгай”; назва огорожі: *kangaroo-fence* “висока огорожа для захисту сільськогосподарських володінь від кенгуру”.

Одні одиниці, з-поміж яких і топоніми, зазначені у словниках, не набули широкого вжитку, інші – зустрічаємо в літературі у прямих і переносних значеннях.

На позначення поняття “horse” були зафіксовані такі аборигенізми: *brumby*, *yarraman*, *warrigal*, *gaangurru*, *nanto* (оболетизм), *inger-godill*, *Gunderman*, *Wayandah* [7, с. 73, 76; 15, с. 62; 19, р. 58; 22, р. 90, 187, 220]. Топоніми *Gunderman* і *Wayandah* та аборигенізми *inger-godill*, *gaangurru*, *nanto* у досліджувальній літературі не зустрілись.

Назва *brumby* “дикий кінь, особливо, коли йдеться про потомство коней, що загубились і здичавіли в буші” походить від аборигенізму *booramby*, *baroomby*, що в перекладі означає “дикий”. Слово має кілька графічних варіантів написання: *brombie*, *broombie*, *brumbee*, *brumbie* [19, р. 58; 12, р. 62], які зазнали графічної і фонетичної асиміляції. Розповсюджена форма написання *brumby* свідчить про його графічну асиміляцію. Щодо фонетичної асиміляції, то групи приголосних “br”, “bl” не зустрічаються в переважній більшості аборигенних мов, оскільки між цими приголосними в аборигенних мовах звучить голосний [11, 59], що підтверджує форма *booramby* у словнику Е. Морріса [19, р. 58]. Існує також припущення, що слово може походити від імені лейтенанта Джеймса Брамбі, який завіз в Австралію коней, які частково здичавіли і дали потомство [12, р. 62; 19, р. 58]. До того, як слово почало вживатись із 1864 року, диких коней називали *clear-skins* чи *scrubbers*, а аборигенізм *yarraman* використовувався на позначення спокійного чи об’їждженого коня [19, р. 58].

У проаналізованих текстах австралійської художньої літератури австралізм зустрівся як у прямому значенні, так і в переносному значенні внаслідок метонімічного та метафоричного зсувів.

(1) *She wished though that Con had not sold his horses. They were tough bush-bred brumbies [...]* [21, р. 250].

(2) *All the kids had inherited their mother’s colour, and when they stood together, golden-skinned, tossing back their unmanageable hair, you would have said a mob of taffy brumbies* [18, р. 38].

(3) *Various universities are at last producing critical quarterlies but there are more concerned with the hobby-horses of English literature than the thoroughbreds or brumbies of a growing Australian literature or the imported strains of current world literature [...]* [18, р. 17].

Brumby зустрічається у складі фразеологізмів: *a mob of brumbies in the engine* “двигун, що реве як табун диких коней”, *to be small and wiry as a brumby* “бути невеликого зросту, але міцним і витривалим” [15, с. 62] та в назвах художніх творів сучасних австралійських авторів: “*Silver Brumby’s Daughter*” (2012), “*The Silver Brumby*” (2013), “*Silver Brumby Kingdom*” (2013), “*In Search Of A Wild Brumby*” (2011), “*Brumby Mountain*” (2012), “*Outback Brumby*” (2010) Paul Freeman та ін.

Назви кормових культур *mulga*, *wilga*, *myall*, *kurrajong*, *kangaroo grass*, *wallaby grass*, *mulga-grass*, *mulga-Mitchell*, *Barcoo-grass*, *tussock grassland* різні за своєю структурою, семантикою елементів, уживаністю, словотворчою продуктивністю та іншими параметрами. Прості за своєю структурою австралізми *mulga*, *wilga*, *myall* перейшли з флористичної сфери у сільськогосподарську внаслідок розширення значення. В інших назвах кормових культур, що є композитами, модифіковані елементи аборигенного походження походять чи з флористичної: *mulga-grass*, *tussock grasslands*, чи з фауністичної: *kangaroo grass*, *wallaby grass* сфер.

Таке явище, як перехід одиниць однієї тематичної групи в іншу, не є поодиноким і спостерігається в різних тематичних сферах, коли австралізм, що є одиницею однієї тематичної сфери, стає диференційованим елементом лексичної одиниці іншої тематичної сфери:

фауністична → флористична: *emu*, *kangaroo* → *emu-berry*, *emu-bush*, *kangaroo-thorn*;

флористична → фауністична: *mallee* → *mallee kangaroo*;

фауністична → іхтіофауна: *dingo*, *kangaroo* → *dingo-fish*, *kangaroo fish*;

флористична → орнітофауна: *mallee* → *mallee bird*, *mallee fowl*, *mallee hen*, *mallee-parrot*;

флористична → сільськогосподарська: *mulga, wilga, myall, kurrajong, tussock* → *mulga, wilga, myall, kurrajong, mulga-grass, tussock grassland*.

Найчисленнішими за кількістю другорядних значень є аборигенізми, що перейшли з флористичної сфери до сільськогосподарської і стали агронімами, які є позначеннями кормових культур.

Поданий нижче зі словника Е. Морріса приклад ужитку австралізма *myall* як одиниці флористичної сфери демонструє можливість його вжитку як одиниці сільськогосподарської сфери.

(4) *Weeping or true Myall. [...] Stock are very fond of the leaves of this tree [Acacia pendula], especially in seasons of drought, and for this reason, and because they eat down the seedlings, it has almost become exterminated in parts of the colonies* [19, p. 311].

Найбільш продуктивним австралізмом на позначення кормових культур, що перейшов із флористичної сфери з другорядними значеннями у складі композитів і фразеологізмів, є *mulga*. Приклад, що наведений зі словника Е. Морріса, вказує на можливість його використання як назви кормової культури:

(5) *Not a drop of rain! And for many and many a day the jackaroo will still chop down the limbs of the mulga-tree, that of its tonic leaves the sheep may eat and live* [19, p. 306].

Значення і словотвір аборигенізмів *mulga, mallee, myall* були описані в роботах Л. Д. Почепцової [4, с. 104–107] та Л. А. Русецької [7, с. 66]. Окрім широкого вжитку австралізмів, що позначають кормові культури в художніх творах, вони також мають місце у спеціальній літературі:

(6) *Myall also occurs in disjunct communities well away from the major river and creek floodplains, on areas of fine-textured soils which often show gilgai development* [20, p. 20].

(7) *The situation appears quite difficult within the region, where most plants of kangaroo grass are only sparingly grazed, although younger growth is quite attractive to stock* [20, p. 148].

(8) *[...] it is apparent that in managing a mitchell grass pasture the aim should be to achieve a Balance between the stable drought-resistant mitchell grass and the more ephemeral but more nutritious annuals* [20, p. 61].

Австралізми аборигенного походження поповнили англійську мову Австралії як власне запозичення: *billabong, brumby, dingo, gilgai, jumbuck, kootchar, nanto, warrigal* і як гібридні запозичення: *gilgai soil, gilgai landscape, gnamma hole*, у термінах класифікації запозичень Е. Хаугена [цит. за пр.: 2, с. 101; 6, с. 125; 8, с. 109].

Аборигенізми поповнили англійську мову Австралії не лише як запозичення, а також як матеріал для утворення нових австралізмів-агронімів за допомогою таких способів словотвору: конверсії, лексичної деривації, семантичної деривації (розширення значення, метафоричний та метонімічний зсуви), словоскладання.

Конверсія: *billabong* (n.) → *billabong* (v.) “мандрувати покрученим маршрутом, бродяжити” [7, с. 64], *mulga* (n.) “житель віддаленого регіону Австралії”, “віддалена частина Австралії” → *mulga* (adj.) “грубий, сільський” [7, с. 66], *myall* (n.) “абориген, дикун” → “худоба, що відбилася від стада та здичавіла у буші” → *myall* (adj.) “дикий, нецивілізований”, *wild warrigal* (n.) “собака дінго” → *warrigal* (adj.) “дикий, неприборканий” [15, с. 196].

Лексична деривація: *billabonger* “бродяга” [7, с. 64], *gilgaid* “земля з бочагами” [15, с. 10], *kangarooing* “полювання на кенгуру”, *mulga scrubber* “худоба, що здичавіла в буші” (від *mulga scrub* “місцевість, для якої характерна акацієва рослинність”) [7, с. 66].

Семантична деривація: *corella* (1859) “назва птаха” → “вівця із пасмами звисаючої вовни” (сленг) – метафоричний зсув; *kangaroo* → “молода здичавіла худоба” – метафоричний зсув; *kurrajongs* “корм” → від флористичної назви; *mallee* → “тип рослинності, де переважають різновиди евкالیпта” – метонімічний зсув; *mallee* > “напівпустинні території штату Новий

Південний Уельс та деяких інших” – метонімічний зсув; *mulga* (каміларой (1878 р.)) “будь-який різновид акації” → “кормова культура” → *mulga* найменування місцевості за характерною флористичною ознакою – метонімічний зсув [4, с. 72; 7, с. 65].

Словоскладання: *kangaroo-dog* “велика собака для полювання на кенгуру”, *kangaroo-fence* “висока (2,5 м) огорожа для захисту сільськогосподарських володінь від кенгуру” [15, с. 121] *kangaroo grass* “кормова культура”.

Фразеологізми: *malee bull* “дуже міцний, витривалий”, *fit as a malee bull* “надзвичайно підходити”, *mulga madness* “дивацтва, які приписуються жителям буша”, *mulga mafia* “назва аграрної партії”, *mulga wire*, *mulga telegraph* “джерела й засоби поширення чуток”, “чутки”.

Топоніміка: *Myall Lake*, *Myall River*, *Mulgatown*, *Kurrajong*, *Kurrajongs Heights*, *Billabong Creek*.

Аборигенізми-агроніми зазнали асиміляції у формальному та функціональному аспектах [4, с. 103; 7, с. 72; 15, с. 143]. Для ілюстрації графічної асиміляції порівняймо сучасне написання аборигенізма *brumby* з ранішими варіантами його написання: *brombie*, *broombie*, *brumbee*, *brumbie*. Варіантне написання *namma hole* / *gnamma hole* закінчилося перевагою на користь останнього. Графічне зображення літери “o” відповідає звукам [a] та [u] в аборигенізмах *billabong* “o” [a], *dingo* “o” [u], *kurrajong* “o” [u], які зазнали графічної і фонетичної асиміляції. Групи приголосних “br”, “bl” не зустрічаються в переважній більшості аборигенних мов, оскільки між цими приголосними в аборигенних мовах звучить голосний [11, р. 59; 14, р. 130], який зазнав фонетичної асиміляції в аборигенізмах-агронімах.

Грамматична асиміляція спостерігається у вжитку аборигенізмів з означеним, неозначеним та нульовим артиклями, підпорядковуючись тим самим правилам, що діють в англійській мові: *a dingo* ↔ *the dingo* ↔ *∅ dingoes*.

Має місце успадкування показника форми граматичної категорії множини: суфікс -s / -es, який змінюється відповідно до графічних правил сучасної англійської мови.

(9) *At the same time her banana-coloured panama fell off her head into the tussocks* [18, р. 52] *tussock* ↔ *tussocks*; *dingo* ↔ *dingoes*; *brumby* ↔ *brumbies*.

Аборигенізми-агроніми вживаються в якості означувального модифікуючого компонента: *mallee land*, *malee region*, *mallee country*, *mallee desert*, *mulga country*, *Mulgaland* [4, с. 103; 7, с. 72; 15, с. 143]. Деякі з них, набуваючи означальної характеристики через функціональне навантаження, переходять до розряду прикметників: *mulga* (п.) “буш, дика місцевість” → *mulga* (adj.) “грубий, сільський”.

Досліджувані одиниці беруть участь у словотворі, використовуючи основні словотворчі засоби сучасної англійської мови, утворюють синоніми, багатозначні слова, входять до складу фразеологізмів, що є свідченням їх асиміляції [2, с. 113; 8, с. 110].

Австралізми-агроніми аборигенного походження, що належать до сфери “сільське господарство і тваринництво”, поділяються на тематичні групи та підгрупи. Приналежність одних австралізмів до певної групи безперечна, інші – тією чи іншою мірою стосуються її, оскільки пов’язані з життям і побутом у сільськогосподарських регіонах чи внутрішній частині країни.

Австралізми-агроніми представлені власне запозиченнями та гібридними запозиченнями, як і аборигенізми інших сфер, проте утворюються також унаслідок семантичної деривації, розширення значення, метафоричного та метонімічного переносів, інколи переосмислюючись ще кілька разів на основі вторинного переносного значення, в якому вони потрапили до сфери аборигенізмів з флористичної чи фауністичної сфер. Через ужиток основних словотворчих засобів, їх словотвір справляє враження самостійної збалансованої системи. Системність одиниць цієї групи підкріплюється в її межах відношеннями синонімії при утворенні такого поняття, як “дикий”: *brumby*, *warrigal*, *dingo*, *mulga*, *myall*. Системність простежується також і в полісемії, яку можна проілюструвати комплексом основних, другорядних та фразеологічних значень австралізма *mulga*.

Між одиницями досліджуваної групи спостерігаються складні семантичні відношення внаслідок їх тематичної розгалуженості та через факт відсутності сільського господарства на континенті до приходу європейців. У соціолінгвістичному аспекті варто зазначити той факт, що не австралійська англійська збагатилась не лише унаслідок запозичень аборигенного походження. До мови австралійських аборигенів потрапили слова на позначення раніше не відомих аборигенам реалій. Специфічні семантичні процеси полягають у запозиченні сільськогосподарського поняття аборигенними мовами, а потім запозичення такого новоутвореного аборигенізма австралійською англійською демонструє подальший його вжиток у переносних, вторинних значеннях у складі композитів, фразеологізмів та топонімів. Інші аборигенізма-агроніми потрапляють із флористичної чи фауністичної сфер до сільськогосподарської зі зміненним значенням унаслідок його розширення, метафоричного чи метонімічного переносів і зазнають зміни кількох семантичних нашарувань вже як аборигенізма-агроніми.

Результати цього дослідження відкривають подальші перспективи аналізу словотворчих, семантичних та інших особливостей австралізмів-агронімів у їх взаємозв'язку і порівнянні. Складні семантичні процеси на фоні міжетнічних контактів становлять інтерес для подальшого розгляду цих одиниць в термінах когнітивної лінгвістики.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Домніч О. В. Лексичні запозичення в аспекті контактної лінгвістики і теорії лексикографії (на матеріалі автохтонних запозичень у канадському, австралійському і новозеландському варіантах англійської мови) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / О. В. Домніч. – Одеса, 2011. – 22 с.
2. Коваленко В. А. Особенности номинации и варьирования номинаций в Австралийском варианте английского языка (на материале наименований объектов ихтиофауны): дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Вера Андреевна Коваленко. – Киев, 1992. – 214 с.
3. Козлова Т. О. Динаміка розвитку лексичної системи англійської мови в Австралії : етнолінгвістичний аспект (на матеріалі лексики з автохтонним елементом значення) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Т. О. Козлова. – Х., 2001. – 19 с.
4. Почепцова Л. Д. Австралийские флористические названия / Лиана Джановна Почепцова. – Киев : Вища школа, 1973. – 125 с.
5. Почепцова Л. Д. Лексические особенности австралийского варианта английского языка / Л. Д. Почепцова, Л. А. Русецкая // Варианты полинациональных литературных языков. – Киев : Наукова думка, 1981. – С. 73–86.
6. Рукина Э. П. Структурно-семантические особенности наименования австралийкой орнитофауны : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Эмма Петровна Рукина. – Киев, 1975. – 190 с.
7. Русецька Л. О. Англійська мова Австралії : витоки розвиток сучасний стан / Людмила Олексіївна Русецька. – К. : Либідь, 1993. – 160 с.
8. Турченко Л. В. Новозеландские флористические названия в ономазиологическом аспекте : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Людмила Владимировна Турченко. – Киев, 1987. – 187 с.
9. Aboriginal placenames : naming and re-naming the Australian landscape / [eds L. Hercus, H. Koch]. – Canberra : ANU E Press and Aboriginal History Inc, 2009. – 496 p.
10. Blake B. J. Australian Aboriginal Languages / B. J. Blake. – Sydney : Angus & Robertson, 1981. – 137 p.
11. Dixon R. M. W. Australian Aboriginal words in English : their origin and meaning / R. M. W. Dixon, W. S. Ramson, M. Thomas. – Oxford, Melbourne : Oxford University Press Australia, 1990. – 255 p.

12. Koch H. The methodology of reconstructing Indigenous placenames Australian Capital Territory and south-eastern New South Wales / H. Koch // *Aboriginal placenames : naming and re-naming the Australian landscape* / [eds L. Hercus, H. Koch]. – Canberra : ANU E Press and Aboriginal History Inc., 2009. – P. 115–171.
13. *Language in Australia* / [ed. S. Romaine]. – Cambridge : Cambridge University Press, 1991 – 381 p.
14. Troy J. Reinstating Aboriginal placenames around Port Jackson and Botany Bay / J. Troy, M. Walsh // *Aboriginal placenames : naming and re-naming the Australian landscape* / [eds L. Hercus, H. Koch]. – Canberra : ANU E Press and Aboriginal History Inc., 2009. – P. 55–69.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

15. Австралия и Новая Зеландия. Лингвострановедческий словарь / [под рук. В. В. Ощепковой, А. С. Петриковской]. – М. : Русский язык, 1998. – 216 с.
16. Англо-русский сельскохозяйственный словарь [сост. П. А. Адаменко и др.] / [под ред. В. Г. Козловского, Н. Г. Ракипова]. – М. : Русский язык, 1983. – 876 с.
17. Endacott S. J. *Australian Aboriginal Words and Place Names* / Sydney J. Endacott. – Blackburn : Acacia Press PTY LTD, 1973. – 64 p.
18. Dutton G. *Introduction* / Geoffrey Dutton // *Modern Australian Writing*. – London : Collins, 1967. – 334 p.
19. Morris E. E. *Morris's Dictionary of Australian Words Names and Phrases* / E. E. Morris, M. A. Oxon. – Adelaide : Griffin Press Limited, 1983. – 525 p.
20. *Plants of Western New South Wales* / [G. McIver Cunningham, W. E. Mulham, P. L. Milthorpe, J. H. Leigh]. – Collingwood : Csiro Publishing, 2011. – 766 p.
21. Prichard K. S. *The Roaring Nineties* / K. S. Prichard. – Moscow : Foreign Language Publishing House, 1955. – 535 p.
22. Reed A. W. *Aboriginal Words and Place Names* / A. W. Reed. – Sydney : Rigby, 1977. – 286 p.
23. White P. *Down at the Dump* / P. White // *Australian Short Stories*. – Boronia, Victoria : J. M. Dent Pty Limited, 1983. – P. 230–260.

Дата надходження до редакції 18.11.13